

Descongelar la paraula escrita

La lectura de textos teatrals a l'aula

"El teatre és un lloc de trobada , un lloc de diàleg viu, únic i inimitable que parla de la societat i les seves tragèdies, de l'home, del seu amor, del seu dolor i del seu odi. El teatre és un espai de llibertat."

(Václav Havel)

A l'escola es llegeix teatre amb la intenció de preparar una obra per representar-la als companys o als pares i familiars.

Aquesta activitat és una de les més beneficioses perquè ajuda als infants a alliberar les seves tensions, a vèncer la seva timidesa i a conèixer les seves possibilitats i limitacions. A més, és un factor de cohesió grupal fantàstic perquè el treball cooperatiu és inherent al fet de representar una obra. Els infants aprenen els uns dels altres, són més tolerants i accepten la crítica constructiva.

Els nois i noies que fan teatre estan posant la seva veu i el seu cos a unes paraules que han llegit en un llibre però van més enllà perquè també estan descobrint nous sentits, creant o recreant, desenvolupant la seva imaginació i la seva sensibilitat.

Els textos teatrals presenten característiques diferents de les novel·les, sobretot perquè es basen en els diàlegs però també perquè presenten tipografies diferents segons es tracti d'una indicació referida al moviment dels actors, als elements del decorat, a la il·luminació, o al diàleg que estableixen els personatges.

El text teatral està fet per ser representat i qui llegeix ha de fer un doble esforç, ha de comprendre la història que s'explica i l'ha de situar en l'espai escènic. El lector ha de poder "veure" el que està llegint —i el que no està llegint— per copsar tot el seu sentit. Quan llegeix una obra teatral, l'infant ha de descobrir el ritme, la sonoritat, el to de veu, etc. i també ha de reconèixer els sentiments que s'hi expressen (alegria, por, tristesa, ira, sorpresa, etc.) Si creiem que la lectura i l'escriptura han de ser funcionals i han de tenir una intenció —no sempre pedagògica—, en el cas dels textos dramàtics la motivació és màxima i l'alumnat s'hi esforça com mai.

Un bon exercici és anar al teatre a veure espectacles però, si no es pot, també es poden visionar a l'aula, gràcies als nombrosos devedés existents o a través de la xarxa.

El mestre que s'aventura a llegir una obra amb els seus alumnes per poder-la representar, per poder descongelar la paraula escrita en un full i fer-la viva, sap que aquest tipus d'activitat farà als seus alumnes millors lectors i els farà viure una experiència col·lectiva inoblidable.

La pràctica: A escena!

Sobre com aconseguir que l'infant entri en la pell del personatge.

Edat:	A partir de vuit anys
Nombre d'alumnes:	Grup classe
Objectius:	<ul style="list-style-type: none"> • Potenciar l'expressió oral (entonació i memorització) • Afavorir l'hàbit lector • Facilitar l'expressió de sentiments
Recursos	Temps: Un trimestre (dotze sessions)
	Espai: Gimnàs o sala d'usos múltiples
	Materials: Text teatral que s'ha de representar Vestuari Decorats Il·luminació Etc.

Per preparar una obra de teatre hem de seguir un procés. No es tracta de repartir els papers a cada alumne i començar a assajar. Cal que coneguin i compreguin la història, que puguin imaginar com quedarà dalt de l'escenari.

Primer, **la descodificació i la comprensió.**

Una obra teatral que es llegeix per ser representada necessita una primera lectura pausada, com si fos una novel·la. Es tracta de comprendre la història. Aquesta primera aproximació la pot fer el mestre. És una lectura neutral, sense donar pistes sobre les entonacions, moviments, silencis, etc.

Després de la lectura de cada escena es pot establir una conversa mitjançant preguntes del tipus "de què ens parla? On passa l'acció? Quins personatges apareixen? Com estan? Es tracta d'anar en paral·lel. Llegint i imaginant què està passant.

En segon lloc, cal fer **una lectura dramatitzada.**

Es reparteixen els papers i cadascú intenta llegir entonant, dramatitzant, trobant la poètica que amaguen les paraules escrites.

Un diàleg posterior ens donarà més pistes. Com podem crear més emoció a l'escena? Quina il·luminació imaginem? Quins sorolls de fons se senten?

En tercer lloc, cal triar **la forma de l'espectacle.** De vegades el text llegit es presta a ser dramatitzat amb titelles. També es pot fer teatre d'ombres o un ballet musical, per exemple.

Finalment, **la posada en escena.**

Elaborem l'escenari i pensem en els elements necessaris i imprescindibles, segons les convencions teatrals. També treballem el moviment del cos, l'expressivitat, els desplaçament, els decorats, etc. i assignem els papers als alumnes segons les seves capacitats, seguint el nostre bon criteri com a coneixedors del grup classe. És un moment complicat i el mestre ha de tenir tacte i visió de les possibilitats de cadascú.

Uns quants assajos parcials, en petit grup, per generar els automatismes ajudaran a que **la representació** davant dels companys i dels familiars sigui d'allò més reeixida. És convenient fer un assaig general i gravar-lo per veure si cal fer modificacions.

Jaume Centelles

Paraules clau: Lectura dramatitzada, memorització, comprensió, teatre escolar, representació, cohesió grupal.